

Viișoara

„Se-ntinde în zări Bărăganul, /'u satele noi cu D. O.”

CORNELIA FIAT, născută la 1 ianuarie 1947 la Ciacova; este azi ingineră. Deportată din **Ciacova** (Timiș) la **Viișoara (Mărculeștii Noi)**, cu părinții, **CORNELIA**, născută în 1926 în Nicolinț (Iugoslavia), și **GHEORGHE FIAT**, născut în 1923 la **Ciacova**, cu fratele **GEORGIAN**, născut în 1949 și bunicii, **CORNELIA** și **PETRU FIAT**. Înregistrată în 20 iunie 1992 la **Timișoara**.

La data de 18 iunie am avut trei ani și jumătate. Am încercat să ies în curte și soldatul nu m-a lăsat. Cu arma m-a întors înapoi. Voiam să mănânc duche (...) Mi-aduc aminte de gară. Este acolo un braț al Timișului mort. S-au format acolo mai multe garnituri, din tot Timișul. Din Ciacova la plecare am fost îmbarcați într-un bouwagon. Am fost trei familii, părinții și bunicii din ambele părți. Din Ciacova au plecat 60 de familii. Mama mea era sârboaică. Printre deportați au fost Hosu Ion, Filip Baloș, Davidovici Alexandru, profesoara Lia Gruescu, bucovinenii Buruiană Zamfira, familia Victor, Valerian și Rozalia Onuță, Ileana și Gheorghe Grozavu.

Când am plecat, am și fost bolnavi: și eu și fratele meu, care avea nouă luni, aveam tuse convulsivă. În gara Mărculești ne-am încolonat cu căruțe. Aproximativ într-o oră și jumătate roată lumea a trebuit să fie debarcată într-un loc unde nu era decât iarbă de Sudan. În sfârșit, toată noaptea a plouat și, fiind inici, eu și fratele meu, mama ne-a adăpostit într-un dulap.

A doua zi după debarcare... și asta n-am să uit, și acum, dacă închid ochii, văd o suprafață imensă, cu perini și cu tot felul de haine puse la uscat.

Deși am primit lapte, pentru că am avut cu noi vaca, de a doua zi a început setea cumplită. Am suferit toată vara. După câteva zile, soldații au adus bidoane mari de metal în care ni s-a pus apa de la un sat vecin. După trei zile, vară, cald, soare, s-au făcut viermi. Copiii au băut.

Din cauza lipsei de apă, în primul an au fost foarte mulți câini turbați, erau foarte mulți șerpi de care noi copiii eram foarte speriați.

Casa am făcut-o din noroi răsturnat, uscat. În ajun de Crăciun am intrat în casă. Nu era casa tencuită, nu avea uși... așa cu ochii minții văd.

Se formau vârtejuri de vânt, așa de mari, încât luau copii, te lua, te zbură, noi fugeam, speriați.

La anumite sărbători și de Paști sau dacă a fost ziua preotului, ziua învățătorului, am mers cu serenade. Am învățat cântece deosebit de frumoase. Au cântat oamenii și ca să-și mai înece, probabil, amaru, necazu și durerea și probabil și ca să se descarce. Am cântat colinde, serenade și romanțe, dar pe versuri adaptate, nu pe versuri clasice, improvizații. Cea mai grozavă serenadă, pe care cu n-am s-o uit niciodată, cam așa începe: „Se-ntinde-n zări Bărăganul, cu satele noi cu D.O.” O cântam pe bacarola, pe melodie de bacarola, versuri improvizate, pe situația dată.

La capătul satului s-au organizat orezăriile. În general, acolo au lucrat femeile. Mamele noastre au început să lucreze din martie acolo. După două-trei zile am intrat și noi, copiii, deși apa era foarte rece. După ce mamele au plantat orezul, ne-au pus să umblăm în urma lor ca să tulburăm apa să se prindă orezul. Asta a fost... pe malul orezăriilor, de noaptea până noaptea.

În vara următoare a fost cea mai cumplită vară din câte am trăit acolo. De dimineață până seara am purtat funiile în fața dumnealor. Bunicul a cosit. Peste mijloc o funie din paie de grâu și roată spânzuram funiile. Trebuia să întind funia. Mama a pus paietele, bunica a legat-o. Asta a fost toată luna iulie și ca să mă răsplătească în fiecare seară am primit câte o grămadă de corcodușe. A fost ceva foarte bun și deosebit, acolo unde nu prea erau fructe. Nu le-am uitat gustul și aspectul.

Mama și tata au lucrat mai apoi la Ograda. Trebuia să trecem Dunărea cu un bac. Am căzut cu căruța peste noi (...)

În Viișoara a fost școală cu șapte clase în limba română și patru clase în limba germană. Am avut învățător pe domnu Chiu din Banloc. A fost deținut politic și a fost acolo cu „domiciliu obligatoriu”. În '53 au fost aduși deținuții politici din pușcărie, era un domn care se numea Șandrovici. A mai fost și un învățător neamț, Krapmauer, și profesoara de matematică Lia Gruescu, din Ciacova...